

Igeosztályok, eseménytípusok, bizonyossági fokozatok: evidencialitás és aspektus közös szemantikájának kialakulása az észti nyelvben

Anne Tamm

1. Bevezetés

A cikkem az észti tárgyias igék, az aspektus és az evidencialitás közti viszonyrendszeréről szól. Elsőrendű célom az, hogy kidolgozzam az észti partitívus átfogó értelmezését. Megvizsgálom az igeosztályok, eseménytípusok, és bizonyossági fokozatok közti szemantikai és szerkezeti hasonlóságokat, különös tekintettel az evidencialitás és aspektus hasonló szemantikájának kialakulására az észti nyelvben.

Egyésként megtárgyalom a partitívust mint tárgyesetet, másrészt viszont mint a jelen idejű melléknévi igenév történelmi esetét. A partitívus két funkcionális kategóriában jelöl, aspektusban és evidencialitásban. A partitívust mint aspektuális tárgyesetet általában a finn nyelvvel kapcsolatban már jól ismeri a finnugrista nyelvészközönség. A finn nyelvtől eltérően, az észti nyelvben a jelen idejű melléknévi igenévnek is partitívussal ragózott alakja van. Ebből az alakból kialakult egy grammatizálódott evidenciális. Az észti jelen idejű melléknévi igenévnek a partitívussal ragózott alakja eredetileg egy aspektuális jellegű partitívussal hozható kapcsolatba.

Az állításom az, hogy a következő mondatban a partitívus az aspektuális tárgyesetként nem teljes eseményeket jelöl és a jelen idejű melléknévi igenévnek a partitívussal ragózott alakján evidenciálisként nem teljes bizonyosságot jelöl.

(1) *Krõõt kirjuta-va-t raamatu-t.*
K[NOM] ír-PPPPART könyv-PART¹

‘Állítólag, Krõõt éppen könyvet ír.’

Az általam prezentált új empirikus anyag kihívást jelent a szintaxis és szemantika közötti érintkezési síkkal („interfészsel”) és nyelvváltozással foglalkozó kurrens elméletek számára.

2. Evidencialitás és aspektus közös szemantikájának kialakulásához vezető nyelvtani jellegzetessége az észti nyelvben

Az észti nyelvnek két fontos jellegzetessége az esetek (l. 1. Tábla) és a nem finit formák (l. 2. Tábla) sokasága. Ennek következtében jobban ismert nyelvekhez képest szélesebben elterjedt az a szerkezeti jellegzetesség, hogy eset nem pusztán főneveken és vonzatokon fordul elő, hanem az igeszemantikával rendelkező kategóriákban is jelöl.

Tábla 1. Esetek az észti nyelvben.

Nominativus	könyv	raamat
Genitivus	könyvé	raamatu
Partitívus	könyvből	raamatut
Illativus	könyvbe	raamatusse
Inessivus	könyvben	raamatus
Elativus	könyvből	raamatust
Allativus	könyvre	raamatule
Adessivus	könyvön	raamatul
Ablativus	könyvről	raamatult
Translativus	könyvve	raamatuks
Terminativus	könyvig	raamatuni
Essivus	könyvként	raamatuna

Abessivus	könyv nélkül	raamatuta
Comitativus	könyvvel	raamatuga

Tábla 2. Néhány példa nem finit formákra az észten.

Név		alak	infinitivus tő	eset alakja, neve	Megj. Diakrón státusz
- <i>m</i> -töví illativusa	infinitivus	-ma	-ma	-, illativus ²	T, P
- <i>m</i> -töví inessivusa	infinitivus	-mas	-ma	-s, inessivus	T, P
- <i>m</i> -töví elativusa	infinitivus	-mast	-ma	-st, elativus	T, P
- <i>m</i> -töví allativusa	infinitivus	-malle	-ma	-le, allativus ³	Ny.j.
- <i>m</i> -töví adessivusa	infinitivus	-malla	-ma	-l(a), adessivus	Ny.j.
- <i>m</i> -töví ablativusa	infinitivus	(-malt)	-ma	-lt, ablativus	Ny.j. (finn, lív)
- <i>m</i> -töví translativusa	infinitivus	-maks	-ma	-ks, translativus ⁴	Ny.m., ny.j.
- <i>m</i> -töví abessivusa	infinitivus	-mata	-ma	-ta, abessivus	T, P
Gerundium		-des	-da	-s, inessivus ⁵	T, P
Gerundium		...	-da	instructivus ⁶	T, nem P

Jelmagyarázat. T – történelmi, P – produktív, Ny.j. – nyelvjáráásokban fordul elő, ny.m. – nyelv művelődés révén jött létre

Mivel az észti nyelvben jellegzetessége az esetek és a nem finit formák sokasága, és az eset nem finit formákon fordul elő, gyakran előáll, hogy funkcionális kategóriák esetekkel vannak jelölve. A jelölés a nem finit formákkal kapcsolatban másképp működik mint ahogyan a jobban ismert nyelvek esetadás példáján ismerjük. Az eset nemcsak a következő tényezőktől függően jelöl szavakat: a szavak helye a mondatban, a szavak nyelvtani funkció, a szavak szemantikai tulajdonságok, szerepük a diskurzusban vagy tematikus szerepük egy predikátumon belül. Az észti eset olyan szavakat is jelöl, amelyek igei tulajdonságokkal is rendelkeznek, például a személyes vagy személytelen melléknévi igeneveket, illetve olyan szavakat, amelyek szemantikája időtengelyhez kapcsolódik, azaz, jelen vagy múlt alakjában vannak. Ennek következtében az eset nemcsak nominális, hanem funkcionális kategóriákon belül is jelöl, például evidencialitásban.

Mivel a céloom azt mutatni, hogyan és miért az észti aspektus és evidencialitás funkcionális kategóriák szemantikai strukturája hasonló, és ennek fontos része megmutatni, hogy az észti partitivusos evidenciális, azaz a jelen idejű melléknévi igenévnek a partitivusszal ragózott alakja egy aspektuális jellegű partitivusból származik, a következőben bemutatom az észti aspektuális partitivust és az aspektuális tárgyeset-váltakozást.

3. Az aspektuális partitivus --- a 3. pontot meg atírom

Az észti nyelvet a balti-finn aspektuális tárgyeset-váltakozás jellemzi, valamint az alany és a mértékhatározók esetével összefüggésbe hozható aspektuális jelenségek. Az észti szemantika és

szintaxis közötti érintkezési sík legjellegzetesebb és a mai nyelvelméleti modellekben nehezen megragadható vonása az, hogy az aspektussal kapcsolatos ellentétek tárgyas igék tárgyának esetváltakozása során jelennek meg. A tárgy szerepű főnévi csoportokban az általam vizsgált szerkezetekben a morfológiai *partitivus* és a *totális (teljes) eset* váltakozik. Az utóbbi esetre az „accusativus” megnevezéssel is utálnak, az eset morfológiai formája egyes számban genitivus, többes számban nominativus. Az esetjelölés vonatkozásában megfigyelhető, hogy az alanyokon is megjelenik a kétfajta esetjelölés. Az észti (és a finn) alanyokon váltakozik a morfológiai partitivus és nominativus, de az alany esetének váltakozása nem egyértelműen az aspektuális jelenségekkel hozható összefüggésbe. A határozók esetének megválasztásával kapcsolatban sem lehet egyértelműen aspektusalapú esetváltakozásról beszélni. Az aspektust tágabb értelemben vesszük, azaz, ha a balti finn nyelvekre jellemző behatároltsági jelenségeket eseményszerkezeti, tehát aspektusjelenségeknek tekintjük, akkor korrelációt találunk a totális esettel jelölt mértékfrázis és a mondat behatároltsága, tehát aspektusa között. Az aspektuálisan releváns tárgyi, határozói, és alanyi esetjelölés a 3. számú táblázatban van összefoglalva.

Tábla 3. Eseményszerkezettől függő esetjelölés az észti nyelvben: alany, tárgy és behatároló szemantikával rendelkező mértékhatározók.

Alanyi esetek	Tárgyi esetek	Határozói esetek
<i>Nominativus</i>	<i>Genitivus</i> (totális (teljes))	<i>Genitivus</i> (totális (teljes)) (egyes szám)
<i>Partitivus</i> (váltakozás többes számú megszámlálható főnevek és egyes számú anyagnevek esetében, valamint bizonyos tagadásos környezetekben)	<i>Nominativus</i> (totális (teljes)) (többes számban)	<i>Nominativus</i> (totális (teljes)) (többes számú és egyes számú számneveknél és mennyiségre utaló szavaknál)
	<i>Partitivus</i> (egyes és többes számban)	<i>Partitivus</i> (többes számú megszámlálható főnevek esetében és egyes számú anyagnevek esetében, bizonyos tagadásos környezetekben)

A finn nyelvhez hasonlóan a tárgyakat és alanyokat jelölő morfológiai esetek (a morfológiai genitivus, nominativus, és partitivus) duratív időhatározókat és egyéb mértékhatározókat is jelölhetnek.

Az észti nyelvet a balti-finn aspektuális tárgyeset-váltakozás jellemzi. A tárgy szerepű főnévi csoportokban a morfológiai partitivus és a teljes eset váltakozik az észti nyelvben. A tárgy esete szoros kapcsolatban áll a mondataspektussal.

(2) Ta küpsetas koogi.
 Ö sütött sütit-teljes tárgy eset

’Sütött egy sütit.’

(3) Ta küpsetas kooki.
 Ö sütött sütit- partitivus

’Éppen sütött egy sütit.’

Az észti 3. számú példát, ami alaktanilag a partitivusos tárgyat tartalmaz (*kooki*), körülbelül úgy mint *Egy süti sütésben volt* lehetne a metanyelven lefordítani a magyarra.

Az észti totális esetjelölést (és a magyar ige-partikulát (igekötőt)) leggyakrabban a perfektivitással hozzák kapcsolatba. Itt érdekes megemlíteni, hogy a Dahl-féle perfektivitást definiáló tesztek szerint csupán két nyelv rendelkezik minden teszt szerint azonos eredményekkel: az észti és a magyar. Ebből arra lehet következtetni, hogy az adott grammatikai kategória fogalma e két nyelvben azonos, annak ellenére, hogy az egyik nyelv az igekötővel, a másik viszont a tárgy esetével fejezi ki az aspektuálisan azonos tartalmat.

Az észti tárgyi esetekre alkalmazott terminológia örök vita tárgya az észti nyelvészetben. Egyrészt megjelennek olyan javaslatok, hogy a „totális (teljes) tárgy” megnevezést cseréljük ki az „accusatív tárgy” megnevezésre. Másrészt, a „partitívus” megnevezés használatának a mai nyelvtudományban meglehetősen széles a skálája. A disszertációm mindkét esetet szemantikai esetként definiálja. A szemantikai eset olyan esettípus, amelyről rendszeres szemantikai általánosításokat lehet tenni és amelynek jellemzője a következő: előrejelezhetőség a predikátumok és szerkezetek feletti általánosításk megfogalmazhatósága alapján és érzékenység szintaktikai megszorításokra, pl. az adott esetjelölés csak egyfajta grammatikai funkcióval ellátott főnévi csoportokban jelenhet meg.

A 'partitívus' kifejezést tradicionálisan a morfológiai eset megnevezésére, a részelő interpretációval kapcsolatba hozható szemantikai fogalomra, valamint a Chomsky-féle Kormányzás és Kötés (GB) elméletben a határozatlansággal kapcsolatba hozható inherens Esetre használják. A jelen disszertáció ebből a választékból az aspektuális szemantikai esetet morfológiai esetként definiálhatja. Az észti nyelvtanokban használt „részleges” terminust nem használom, mert nem fedi le az esettel jelölt szemantikai tartalmat. A partitívussal ellátott főnévi csoport jelentését semmiképpen nem lehet a tárgy referensének „részeként” értelmezni. Azok a mondatok, amelyekben a „részleges” tárgyak előfordulnak az esemény „részleges” előrehaladását sem jelölik szükségszerűen. Példaként gondoljunk az ilyen mondatokra: *Jaan armastab/näeb Marit* 'János szereti/látja Marit'. A tárgyi főnévi csoport partitívussal van ellátva, ugyanakkor „Marit” nem lehet „Mari részeként” értelmezni. Az sem mondható, hogy a mondatok az esemény „részleges” előrehaladását írják le. Gyakran a partitívussal jelölt tárgynak hiányzik a referense. Mivel semelyik, a részekre utaló jelenség nem kapcsolja össze a partitívussal jelölt tárgyi jelenségeket, a disszertációmban a „partitívus” és nem „részleges” (részelő) terminust használom.

A „totális (teljes) tárgy” (*totaalobjekt, täissihitis*) terminus viszont az észti nyelvészetben a leggyakrabban használt terminus arra a tárgyra, amelyet a morfológiai genitívus vagy nominatívus jelöl. A „totális (teljes) esetet” is szemantikai esetként kezelem. Nemzetközi forrásokban a totális (teljes) esetet néha mint a tárgyesetet, „accusativusként” említik – annak ellenére, hogy ez az eset nem csak tárgyesetként funkcionál, mert egyrészt az észti nyelvészetben léteznek olyan tárgyak, amelyek nincsenek ezzel az esettel ellátva, másrészt a totális (teljes) eset mértékhatározókat is jelöl. A totalitás (teljesség) metaforaként jól lefedi a szemantikai tartalmát, ahol fontos hangsúlyozni a mondat aspektuális értelemben „totálisan (teljesen)” behatárolt jellegét és az esemény teljességét. Az aspektuális esetjelölés és az események jellege közti viszonyok a 4. számú táblázatban van összefoglalva.

Tábla 4. Események és aspektuális tárgyeset

Teljes esemény	Nincs teljes esemény
Nincs partitívus	Partitívus

4. Kihívás a tárgyeset értelmezésnek csak az eseményeszemantika és aspektuális viszonyok keretében

Az események teljessége (vagy ennek a hiánya) és a tárgyeset korreláció nem minden esetben érvényes. A tárgyeset néhány ritkábban idézett példában nem egyértelműen a „teljes” eseményt jelöli, hanem inkább a „teljes” bizonyosság jelöléséről van szó. Ez nem csak az észtre vonatkozik, hanem a finnre is. A következő példa a finn akkusatív nem aspektuális tárgyesetet mutatja be.

(4)

Mari tietää Jürin viisaaksi.
M.nom tud J.acc okos.transl
'Mari Gyurit okosnak tartja.'
'Mari tudja, hogy Gyuri okos.'

Ebben a példában az események teljessége nem függhet össze a tárgyesettel. Nem teljes esemény (atellikus tudásállapot) egy partitívusos tárgyat ír elő, nem az accusatívusos tárgyat,

amit az adatban találunk. Az esemény teljessége hiánya és a partitivus tárgyeset korreláció erre az esetre nem érvényes.

Ez az adat azt mutatja, hogy a finn akkuzatív tárgyeset sokkal inkább a “teljes” bizonyosságot jelöli: az, hogy Gyuri okos, teljes bizonyosságon (tudáson) alapul a beszélő számára.

“Részleges” bizonyosság viszont összefügg a finn partitív tárgyesettel (5), ahogyan a minimális pár mutatja.

(5)

Mari luulee Juriä viisaaksi.

M.nom gondol J.part okos.transl

‘Mari azt gondolja/hiszi, hogy Gyuri okos.’

Az, hogy Gyuri okos, nem alapul teljes bizonyosságon a beszélő számára, és a tárgy esete partitívus. Bizonyos értelemben a finnben is tehát evidenciális partitívusról lehetne beszélni. Bizonyossági fokozatok és a finn tárgyeset jelentése egyes igecsoportokban az 5. számú táblázatban van összefoglalva.

Tábla 5. Bizonyossági fokozatok és a finn tárgyeset egyes igecsoportokban

Teljes esemény	Nincs teljes esemény
Nincs partitívus	Partitívus

E cikkben az észti és nem a finn evidenciális partitívust mutatom be, ami az előbb bemutatott adatban volt. Az észti evidenciális partitívus, ami alaktanilag a jelen idejű melléknévi igenévnek a partitívusszal ragózott alakja része, a mai észti nyelvben már nem a tárgy esete mint az előbb bemutatott adatban. Finnben olyan adat nincs is.

5. A “teljes” bizonyosság hiánya és az észti partitívusos evidenciális

A “teljes” bizonyosság hiányát a partitívusos evidenciális jelöl (4), a “teljes” bizonyosságot jelölés hiánya, a partitívusos evidenciális hiánya jellemzi (5).

(6) Mari tule-va-t.

M.nom jön.pers.pres.participle.part

‘Állítólag Mari jön.’

(7) Mari tule-b.

M.nom jön.3.sg

‘Jön a Mari, Mari jön.’

Bizonyossági fokozatok és az észti partitívusos evidenciális közti relációja a 6. számú táblázatban van összefoglalva.

Tábla 6. Bizonyossági fokozatok és az észti partitívusos evidenciális közti relációja

Teljes esemény	Nincs teljes esemény
Nincs partitívus	Partitívus

A paradigma morfológiailag hiányos, mert a minimális párnak csak egy tagja rendelkezik jelöléssel. Az észti evidenciális a 6. számú példában, ami alaktanilag a jelen idejű melléknévi igenévnek a partitívusszal ragózott alak (*tule-va-t*), körülbelül úgy mint *jö-vő-ből* lehetne a metanyelven lefordítani a magyarra.

6. Azonos jelentéstartalom

Bizonyossági fokozatok, az esemény teljessége és az észti partitívusos evidenciális közti relációja a 7. számú táblázatban van összefoglalva.

Tábla 7. Bizonyosság teljessége, események teljessége és partitívus

Nincs partitívus	Partitívus
Teljes esemény	Nincs teljes esemény
Teljes bizonyosság	Nincs teljes bizonyosság

Az észben az eset tipológiailag nem szokványos környezetekben (tárgy, melléknévi igenév) és funkcionális kategóriákban (aspektus és evidencialitás) történik. Ennek következtében a mai ész nyelvben ezek a funkcionális kategóriák partitívusos (tehát főnévi!) szemantikával rendelkeznek. Hogyan jött ez létre? Egyszer csak az evidenciális paradigmában egy hiátus keletkezett, és a partitívusos evidenciális beilleszkedett, pótolva a hiányt.

Tábla 8. Új alak

	jelen	múlt
nem evidenciális	tuleb	tuli
evidenciális	tulevat	tulnud

A hiánypótlás a következő módon történt.

1. lépés

Eredetileg a beágyazott melléknévi igenév aspektuális tárgyhoz hasonlóan viselkedik. A partitívus eset atelikus, nem teljes eseményt jelent olyan nyelvjárásokban, amelyekben van aspektuális tárgyeset váltakozás. Atelikus predikátumok partitívusos igenévi melléknévvvel fordulnak elő. Nyelvjárásonként nagy variáció található. A beágyazó és a beágyazott predikátumok közös argumentuma nem viselkedik aspektuális tárgyesetként és mindig genitívusban áll.

(8)

Mari ütles Jüri koju tulevat.
M[nom]mond-3s.pst Jüri.gen haza jön-ppppart
‘Mari azt mondta, hogy Jüri hazajön.’

2. lépés, 3. lépés

Külön válnak az aspektuális és az evidenciális partitívus. A telikus matrix (beágyazó) predikátumok is partitívusos beágyazott melléknévi igenevekkel fordulnak elő. A beágyazó és a beágyazott predikátumok közös argumentuma kezd aspektuális tárgyesetként viselkedni és a genitívus helyett partitívusban is állhat. A 3. lépésben opcionálissá válik a matrix ige és a kötőszó használata. Partitívus mint alaktani forma elveszíti az önálló jelentés-alak kapcsolatot.

(9)

(Mari ütles, et) ta tulevat koju.
M[nom]mond-3s.pst, hogy ő jön-ppppart haza
‘Mari azt mondta, hogy hazajön (de én nem lehetek biztos benne).’
(Az biztos, hogy ezt mondta, de nincs teljes bizonyosság, hogy jön.)

4. lépés

A partitívusos melléknévi igenév *a verba dicendi*-indirektális értelemben önállóan is evidenciális jelentést tartalmazhat és a matrix ige nélkül is megjelenhet. Partitívus mint alaktani forma elveszíti az önálló jelentés-alak kapcsolatot.

(10)

Ta tulevat koju.
ő jön-ppppart haza

‘Állítólag hazajön.’

5. lépés.

Összetett formák, kopulák keletkeznek a partitivusos evidenciálissal. Partitivus mint alaktani forma teljesen elveszíti az önálló jelentés-alak kapcsolatot.

(11)

Ta olevat koju tulnud.
Ő van-ppppart haza jön-pst.prtcp
‘Állítólag hazajött.’

7. Perspektívák

Számos korábbi rejtélyre egy lehetséges megoldást ígér az előbb felvázolt szemantikai párhuzam az evidenciális és az aspektus között. Részben megoldatlan maradt, hogy miért van az észtt múlt idejű ige tagadó alakjában a *-nud* múlt idejű melléknévi igenév képzője.

Példaként a *tulema* ’jön’ igét hozom. Látható, hogy a tagadott ige alakja a *-nud* múlt idejű melléknévi igenév alakja és nem *ei tuli* ’nem jött’(egyszerű múlt alakja), amit várhatunk ().

(12)

tuli
(egyszerű múlt alakja)
’jött’

(13)

ei tulnud’
TAGADÓSZÓ(*-nud* múlt idejű melléknévi igenév alakja,
nem jött’

(14)

ei tuli
(egyszerű múlt alakja)
’nem jött’.

Az evidenciális szemantikai magyarázat az, hogy azért a tagadott múlt idejű ige alakja a *-nud* múlt idejű melléknévi igenév alakja és nem *ei tuli* ’nem jött’, ami az egyszerű múlt alakja, mert a tagadott esemény lezajlásának nincs (teljes) bizonyossága. A *-nud* múlt idejű melléknévi igenév alakja, ugyanúgy ahogy a partitivusos evidenciális a jelenben, részleges, nyelvtörténelmileg nem teljes bizonyosságot jelöl. Hasonló, aspektus-evidenciális párhuzamról tanúsító jelenséget találunk a mai észtt tárgyesetnél. A tárgyeset tagadásban partitivus

(15)

Ta küpsetas koogi.
Ő sütött sütit-teljes tárgy eset
’Sütött egy sütit.’

(16)

Ta ei küpsetanud kooki.
Ő nem sütött sütit- partitivus
’Nem sütött egy sütit.’

A tagadott esemény jelentése tartalmazza azt, hogy nem teljes az esemény. Az adatok egy teljesen más nyelvtani rendszerről tanúsítanak, mint amit leírnak a korábbi nyelvtanok. Ebben a nyelvtani rendszerben a olyan rész-teljes ellentétek érvényesülnek, amelyek áthatnak több kategórián.

8. Összefoglalás

Megvizsgáltam az igeosztályok, eseménytípusok, és bizonyossági fokozatok közti szemantikai és szerkezeti hasonlóságokat, különös tekintettel az észti evidencialitás és aspektus hasonló szemantikájának kialakulására az észti nyelvben. Az észti nyelvnek két fontos jellegzetessége az esetek és a nem finit formák sokasága. Ennek következtében jobban ismert nyelvekhez képest szélesebben elterjedt az a szerkezeti jellegzetesség, hogy eset nem pusztán főneveken és vonzatokon fordul elő, hanem az igeszemantikával rendelkező kategóriákban is jelöl. Az észti partitivus is több kategóriában jelöl. Elsőrendű célom az volt, hogy kidolgozzam az észti partitivus átfogó értelmezését.

Az észti nyelvet a balti-finn aspektuális tárgyeset-váltakozás jellemzi. Az észti totális esetjelölést az esemény teljességével, perfektivitással, telikussággal hozzák kapcsolatba. Az észti partitivus esetjelölést az esemény nem teljességével, imperfektivitással, atelikussággal hozzák kapcsolatba. Az aspektus és evidenciális kategóriák szemantikai struktúrája hasonló. A “teljes” bizonyosság hiányát a partitivusos evidenciális jelöl, a “teljes” bizonyosságot jelölés hiánya, a partitivusos evidenciális hiánya jellemzi. A hasonlóságnak nyilvánvalóan nyelvtörténeti oka van. A finn nyelvtől eltérően, az észti nyelvben a jelen idejű melléknévi igenévnek is partitivusszal ragózott alakja van. Ebből az alakból kialakult egy grammatizálódott evidenciális. Az észti jelen idejű melléknévi igenévnek a partitivusszal ragózott alakja eredetileg egy aspektuális tárgy jellegű partitivusszal hozható kapcsolatba.

Az adatok egy teljesen más nyelvtani rendszerről tanúsítanak, mint amit leírnak a korábbi nyelvtanok. Ebben a nyelvtani rendszerben olyan rész-teljes ellentétek érvényesülnek, amelyek áthatnak több kategórián.

9. Köszönetnyilvánítás

Nem pusztán magyar nyelvi segítségért köszönöm Oszkó Beának és Sipos Marinak

Hivatkozások

---

¹ The glosses follow the Leipzig glossing rules, available at <<http://www.eva.mpg.de/lingua/files/morpheme.html>>. Additional abbreviations: ADE adessive, ALL allative, COND conditional, DA_INF d-stem non-finite form (the ‘ma-infinitive’), ELA elative, ILL illative, IMPERS impersonal, INDIR indirect, INE inessive, MA_INF m-stem illative non-finite form (the ‘ma-infinitive’), MAST_INF – m-stem elative non-finite form, NUD_PTCP active/personal past participle, PPPPART – partitive evidential, PART partitive, PERS personal, PRT particle, TOT total, TRANSL translative, TUD_PTCP passive/impersonal past participle.

² See Erelt e.a. (1997) for the examples of the form, Erelt (1985) for the illative, inessive and elative of the *ma*-infinitive, and also Kont (1963). Alexandra Aikhenvald (p.c.) points out that ‘infinitive’ might not be the most successful translation to the Estonian *tegevusnimi*, which is literally ‘name for action’.

³ See Peegel (2006:145): *sõudemalle* ‘to row, rowing’, *tahtamelle* ‘to want, wanting’.

⁴ Peegel (2006:145): *istumaksi* ‘to sit’.

⁵ Peegel (2006:149) includes examples of the *des*-gerund that is combined with the possessive suffix *heitessani*, *heitenessa* (‘during his throwing’, the second form might contain the potential). The adessive of the *-da*-infinitive is found in Setu songs, e.g., *magadella* ‘sleeping’.

⁶ See Ross (1988), illustrations from Peegel (2006:155,156) of the instructive are *kiuste* ‘by tormenting, in spite of’, *jõude* ‘by force, without function’, *sõude* ‘by rowing’.